

Oponentský posudok na habilitačnú prácu Mgr. Michala Pastoreka, PhD.:
„Neutrophil extracellular traps in health and disease“.

Administratívnou chybou našej fakulty sa stalo, že som prácu pána doktora Pastoreka dostal na posúdenie s časovým sklzom a tesne pred odchodom na dlhšiu zahraničnú cestu /podateľňa ju poslala na iné pracovisko/ a preto som veľmi zvažoval, že sa tejto oponentúry vzdám.

Nakoniec som tak neurobil a môžem povedať, že toho neľutujem.

Práca mi poskytla náhľad do veľmi aktuálnej problematiky, ktorá v blízkej budúcnosti bude mať určite široký dopad aj na klinickú prax. O tejto tematike som mal len veľmi povrchné a kusé informácie, čo ma donútilo prečítať si aj niektoré iné zdrojové a prehľadové publikácie a bol som prekvapený, akej pozornosti sa problematika neutrofilných extracelulárnych pascí dnes teší.

Patrí k absolútnym vrcholom v publikačných rebríčkoch, ročne vychádza viac ako 1000 prác, ktoré sa tematike NET venujú.

Práca je napísaná trochu netradičným štýlom - ako súbor piatich prác publikovaných v impaktovaných periodikách / štyri práce z toho sú experimentálne, jedna review /, ktoré autor navzájom prepojil zjednodušeným úvodom a následným komentárom. Práca tým nabrala na dynamičnosti a je dobre „čítavá“, aj keď sa naozaj nejedná o jednoduchú problematiku.

Jedná sa o druhú prácu z pracoviska doc. Celeca, ktorú som v poslednom čase oponoval, obe mali podobnú štruktúru a môžem povedať, že tento model písania habilitačnej práce považujem za veľmi vydarený.

Už to, že práce zahrnuté v habilitácii prešli oponentúrou v renomovaných časopisoch zaručuje ich dobrú úroveň, svedčí o správne voľbe témy aj prevedenia experimentálnej časti alebo o hodnote napísaného review.

„Čítavosť“ práce svedčí tiež o tom, že autor má talent na písanie textov, ktoré zaujmú, čo je jeden z najdôležitejších predpokladov jeho uplatnenia sa aj ako pedagóga.

Rozsah práce je primeraný, obrázky vhodne dopĺňajú text, sú výstižné a robia state zrozumiteľnejšími. Citované zdroje sú takmer bez výnimky z posledných rokov.

Predkladanému habilitačnému spisu je ťažké niečo závažnejšie vytknúť, mám preto len niekoľko pripomienok.

V práci mi chýba klasický zoznam skratiek, čitateľ, ktorý nepracuje v danej problematike si slová z používaných názvov redukované na počiatkové písmená nezapamätá po prvom čítaní.

Žijeme síce v modernej dobe, keď sa vedecká práca redukuje na fakty, ale napriek tomu mi veľmi absentuje poďakovanie tým, vďaka ktorým sa v danej problematike zorientoval, napredoval a ktorí mu pomohli aj pri vzniku tejto práce. Je to pre mňa o to prekvapivejšie, že pri prednáškach pán doktor vždy kolegom ďakuje a predstavuje celé oddelenie, kde, podľa mojich vedomostí, vládne naozaj výborná a tvorivá pracovná atmosféra.

Poslednou pripomienkou je veľmi nešťastne zvolený spôsob, akým boli publikácie prenesené do habilitačného spisu.

V našej dobe nemôže byť predsa problémom, aby texty boli zväčšené a prispôbené veľkosti strany aspoň tak, aby boli bezproblémovo čitateľné – čo žiaľ nie sú. Okrem okuliarov som sa musel vyzbrojiť aj lupou, aby som texty a hlavne popisy grafov rozlúštil. Veľmi to zdržuje a inak pútavý text môže byť preto menej trpezlivým čitateľom hodnotený negatívne.

Tieto pripomienky sú však naozaj len „kozmetické“ a určite neznižujú kvalitu predloženej práce.

Vzhľadom na to, že moji kolegovia - oponenti - sú priamo z vedecko - výskumného prostredia, som presvedčený, že položia v tomto smere pánovi doktorovi dostatok veľmi fundovaných otázok, poprosil by som ho len o stručnú odpoveď na moje, skôr klinicky orientované dopyty.

1. Publikácie autora, aj zdroje, z ktorých čerpal sú z veľmi nedávnej minulosti, spomína v nich aj pokusy liečiť „prehnanú“ odpoveď s výskytom NET pomocou restriktčných enzýmov. Poprosil by som o odpoveď, či aj napriek krátkosti času, ktorý uplynul od týchto pokusov, sa vynorili už aj novšie klinické práce zaznamenávajúce pokusy o podobnú liečbu na pacientoch a ak áno, na aké patologické stavy bola táto liečba zameraná a s akým výsledkom?

2. Viaceré práce uvádzajú, že NETy sa môžu podieľať aj na zvýšenom výskyte trombózy u niektorých patologických stavov. Stretli ste sa s prácou, kde sa pri zvýšenom výskyte NET podávajú už preventívne /či už s DNázami, alebo samostatne/ antikoagulanciá /napr. nízkomolekulové heparíny/ a ak áno, s akým výsledkom?

3. Stretli ste sa s novšími prácami, týkajúcimi sa výskytu NET – u tehotných žien s patologickým priebehom gravidity?

Záver.

Habilitačná práca, ktorú som preštudoval, je skvele napísaná, dobre sa číta, je naplnená novými poznatkami a poskytuje výborný prehľad o problematike, ktorou sa zaoberá aj čitateľovi, ktorý sa touto témou profesne nezaoberá / teda napríklad mne/.

O jej úrovni a tiež o vedeckej úrovni predkladateľa svedčí jeho citačný status. Práca je nielen súborom teoretických prác, ale jej výsledky sú východiskom pre blízke priame využitie získaných poznatkov v klinickej praxi.

Je priam žiadúce, aby autor výsledky prezentoval aj na klinických fórach, lebo táto časť odbornej lekárskej verejnosti, podľa mojich vedomostí, o tejto aktuálnej problematike ešte prakticky nemá informácie a na očakávané klinické dopady preto nebude pripravená.

Konštatujem, že predložená práca jednoznačne spĺňa požadované kritériá habilitačnej práce a doporučujem, aby sa stala podkladom pre úspešné habilitačné konanie Dr. Michala Pastoreka, PhD v odbore „Molekulárna biológia“.

Juraj Šimko